

ទេសកាល្លីម៉ាញ (Allemagne) បានផ្តល់ចំពោះមនុស្សជាតិ
ម្តូវមេរៀនមួយជាដំណាំ ។

ការអ្វីដែលគេស្មានថាភ្នំកាចកើតមានឡើងសោះ ដួង
កាលក៏កាចកើតមានឡើងបានដែរ ហើយការនេះវាស្រេចទៅ
លើទេសៈកាលៈនាកាលសម័យផង ស្រេចទៅលើទន្លេខ្លះខ្លះ
នាយាបាយជាតិខាងផង ។ ប្រទេសកាល្លីម៉ាញ បាន
អនុវត្តម្តូវទ្រឹស្តីនយោបាយរបស់អ្នកដឹកនាំឈ្មោះហ៊ីត្លែរ (Hitler
ទាមទារឲ្យប្រជាជាតិកាល្លីម៉ាញ មានសិទ្ធិរស់នៅលើផែនដី
មួយធំ ហើយដែលគេចាត់ផែនដីនេះថា ជាតាមពិការរបស់
គេ (Théorie de l'Espace Vital) ។

ចលនាខែការទាមទារពង្រីកទឹកដីនេះ ជនជាតិកាល្លី-
ម៉ាញគេបានធ្វើឡើង ដោយគាត់ទៅលើគំនិតខុសមួយដែល
ចែងថា ប្រជាជាតិកាល្លីម៉ាញ ជាប្រជាជាតិទ្រាំទ្រក្នុងខ្ពស់
ដាច់គេឯង ទៅលើជនជាតិ ដទៃទៀត មានជនជាតិស្លាវ
(Slaves) និង ឡាតាំង (Latins) ទាំងឡាយដែលរស់នៅ

ក្នុងទ្វីបអឺរ៉ុបប៉ែកខាងកើត និងអឺរ៉ុប ប៉ែកខាងលិចជាដើមនេះ។
បើប្រសិនបើជនជាតិកាល្លីម៉ាញ ជាជាតិទ្រាំទ្រក្នុងខ្ពស់នេះ
ហើយ ធម្មជាតិគ្រូវកែប្រែគល់ ទៅឲ្យប្រជាជាតិកាល្លីម៉ាញ
ម្តូវផែនដីមួយធំល្មម កាចឲ្យប្រជាជាតិ រស់ដោយស្រួល
(Lebensraum) ! ។ កត្តាជាសារវន្តមួយទៀត គឺ
ការចំរើនលូតលាស់ដ៏ស្មារតី និងមហិទ្ធិវិទ្ធិ ខែស្សហា
កម្មនិងសេដ្ឋកិច្ចទូទៅ ខែប្រទេសកាល្លីម៉ាញនេះឯង ហើយ
ជាមួយនឹងកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ចនេះ , កម្លាំងយោធាគួរឲ្យត្រឡប់
ខែប្រទេសនេះទៀតផង ដែលជំរុញឲ្យអ្នកដឹកនាំ នយោ
បាយកាល្លីម៉ាញសម័យណាស៊ីស្ត អនុវត្តដោយគ្មាន ទ្រាប
រវៃអង្គ ម្តូវទ្រឹស្តី ពង្រីកទឹកដីនិយម ដ៏ចម្រើនអនាម័យនេះ ។
ដើម្បីសម្រេចឲ្យគោលចំណងអភិវឌ្ឍនេះ អ្នកនយោបាយកាល្លី
ម៉ាញ ចាប់ផ្តើមប្រកាសទាមទារកម្រូឲ្យវិលចូល មកក្នុងមហា
គ្រួសារកាល្លីម៉ាញ ម្តូវផែនដីប្រទេស ទាមទារប៉ែកកណ្តាល
និងខាងកើតទាំងឡាយណា ដែលមានជនជាតិកាតតិចកាល្លី

ម៉ង្គុរសំរៅ ហើយដែលនិយាយភាសាកាលីម៉ង្គុរផង ។ គឺ
 ក្នុងតំបន់ដីខ្មៅនិងគំរោះឯង ដែលអ្នកនិយាយភាសាកាលីម៉ង្គុរ
 ចម្រើនបានច្រើនជាងគេ ឬគណៈចក្រកាលីម៉ង្គុរណាស៊ី
 ក្នុងចំណោមពួកកាលីម៉ង្គុរទាំងឡាយ ដែលនៅឯប្រទេស គឺ
 ក្នុងប្រទេសអ៊ីតាលីនេះក៏បួន ។ កាលបើមានជាអង្គធាតុ
 ទាមទារស្វ័យភូត (Mouvements autonomistes) ឬចលនាទាម
 ទារការផ្តាច់ចេញ (Mouvements séparatistes) ដែលមាន
 សញ្ញាតិកាលីម៉ង្គុរ ហើយ, ចលនាទាំងនេះ តែងបានអំពាវនាវ
 ឲ្យមានប្រទេសកាលីម៉ង្គុរ ដូចជ្រាមជ្រែងអង្គការខ្លះដោយ
 ធ្វើអង្គការមន្ត្រីស៊ីក និយាយប្រទេសជាដើម ។

គឺទសៈកាលៈនេះឯងហើយ ដែលហុចទោសល្អឲ្យ
 ឲ្យអ្នកដឹកនាំកាលីម៉ង្គុរ សម្រេចខ្លួនចំណងអំពាវនាវ ខែច្រើន
 របស់ខ្លួន ។ ក្នុងន័យនេះ ប្រទេសអូទ្រីសទាំងមូល
 (l'Autriche) ត្រូវធ្លាក់ទៅក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃពួកណាស៊ីស្តនិយម
 ក្នុងឆ្នាំ១៩៤៦ ។ ដែនដីប៉ែកខាងលិចនៃប្រទេសរុស្ស៊ី

គឺ តំបន់ស៊ីយែរដេត (La région des Sudètes) ដែលមាន
 ជាតិកាលីម៉ង្គុរ សំរៅពីមុនចំនួនជាងពលានាក់ ត្រូវក្លាយ
 ទៅជាអាណាខ្មែរកាលីម៉ង្គុរ ។ ក្រោយមកគឺប្រទេសរុស្ស៊ី
 ស្តាប់តំបន់មូលរៀន ក៏ត្រូវក្លាយទៅជាដែនដីអាណាព្យាបាល
 កាលីម៉ង្គុរទៀត ។ ល ។

ទាហាននេះ មានលក្ខណៈជាក់ស្តែងណាស់ហើយ ។
 តើយើង អាចសួរថា តើព្រឹត្តិការណ៍ដីខ្មៅនិងគំរោះបែបអាចកើត
 ឡើងជាសាមីទៀត ឬ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃមនុស្សជាតិ ។
 ជាការពិតណាស់ ដួងកាលប្រវត្តិសាស្ត្រនៃប្រទេសរុស្ស៊ី គ្រ
 ឲ្យបំបែកក្រោយវិញក៏មាន ។ ការដែលយើងគ្រាន់
 តែក្រឡេកមើលទៅដល់ជាតិកាលីម៉ង្គុរចំណោម (Les peuples
 de l'Asie Centrale) ដែលសព្វថ្ងៃនេះ ស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់
 គ្រងទាំងស្រុងនៃក្រុងម៉ូស្កូ (Moscou) ចំណេះយើងក៏អាច
 មានគំនិតខ្លះដែរហើយអំពីហេតុនៃកម្លាំងសង្គ្រាមនិយាយ
 និងនិយាយនៃមហាប្រទេសមួយទៅលើប្រជាជាតិក្នុងតំបន់ ។

ចុះនៅឯបច្ចុប្បន្នស្ថានភាពវិញ តើមានការណ៍ "អាស៊ីម៉ង់" អាចមាន
 ឡើងជាសាធារណៈ នៅក្នុងតំបន់យើងនេះ ? ការនេះស្រេចទៅលើ
 ប្រវត្តិសាស្ត្រប្រាប់យើងក្នុងអនាគតចុះ . . . យើងគ្រាន់តែ
 សូមផ្តល់ខ្លះ វិភាគ នៃស្ថានភាពការណ៍នេះ យោងតាមនិងសេដ្ឋកិច្ចក្នុង
 ជ្រោយជំងឺស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននេះ ដើម្បីដាក់ការពិចារណាតទៅ ៖

ប្រជាជាតិប្រជាភស្តុភារយៀកណាម ជាប្រជាជាតិមួយ
 ដែលគោរពចាត់ទុក គោរពគ្នាណាស់ល្យមថា មានចាបលល
 (dynamisme) មានគុណសម្បត្តិខ្ពស់ផ្លូវចិត្ត (les qualités
 intellectuelles) គ្រប់គ្រាន់ ។ល។ សេដ្ឋកិច្ចប្រទេសយៀកណាម
 ក្រោយសង្គ្រាម ជាសេដ្ឋកិច្ចដែលនឹងមានកម្លាំងក្លៀកក្រាស្រប
 ជាមួយនិងកំរិតដ៏ខ្ពស់ខ្ពស់ខ្ពស់ការអប់រំវិទ្យាសាស្ត្រ និងបច្ចេក-
 ទេសនៃជនជាតិខ្មែរ ។ ម៉្យាងទៀត ខាងផ្លូវយោធា,
 ប្រទេសយៀកណាមនឹងមានកងទ័ពដ៏ខ្លាំងក្លាក្នុងចំណោម
 ប្រជាជាតិទាំងឡាយ នៅជ្រោយជំងឺនិងក្នុងអាស៊ីភាគ
 អាគ្នេយ៍នេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែហេតុការណ៍មួយទៀត ដែល

យើងមានការបាត់បង់ពេកនោះ គឺ ជាការដែលមានការណា
 មិនមែនជាតិយួន (les colonies vietnamiennes) យ៉ាងសំខាន់
 ក្នុងប្រទេសជិតខាងទាំងឡាយ ៖

នៅប្រទេសកម្ពុជា - ជាង ៥០០ ០០០ នាក់^(១)

ប្រទេសលាវ ជាង ៥០.០០០ នាក់ (បើប្រកប
 និងទាហានយៀកណាមខាងជើង)

ប្រទេសសៀម - ជាង ៥០.០០០នាក់ ។

នៅប្រទេសកម្ពុជាយើងគ្រាន់តែចំនួននៃជនបរទេសយួន
 នេះធ្វើឲ្យយើងមានការបាត់បង់ពេកណាស់ទៅហើយ ។
 ហើយប្រសិនបើការលូតលាស់មកកាន់តែច្រើនបន្តទៅទៀត គេ
 នឹងបាត់បង់ស្ថិតិយួនណាស់ចំពោះផលវិបាក ខាងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច
 ក៏ដូចជាខាងផ្លូវយោធាយោងតាមប្រទេសយើង ក្រៅទទួលបាន
 គ្រោះ ។ ជាពិសេសណាស់ទៅទៀត ជនជាតិយួនទាំងនេះ

(១) ក្រោយថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ១៩៧០ , ជនជាតិយួនជាង ១០០.០០០ នាក់ ក្រឡង់
 ទៅយៀកណាមទាត់ស្រែ ។

ក្នុងការយល់ដឹងរបស់យើង ក្នុងសង្គមជាតិខ្មែរ ទាំងនោះ ទៀងទាត់
 នេះនៅជម្រកប្រពៃណី ចំនៀមទម្លាប់យើង ខ្លាំងចំណងខ្លាំង
 ផ្លូវចិត្តច្រើន យោងយោងជាមួយនឹងមតិប្រទេសដើមកំណើត ។
 ក៏ក្នុងគំនិតនេះហើយ ដែលគេត្រូវចាត់ទុកជនជាតិយើងថាជា
 ចូលរួមចំណែកយ៉ាងធំ មួយខាងផ្នែកនេះយោងយោង ។

ការដែលប្រទេសវៀតណាម ខ្លាំងត្រូវលូតលាស់ដុះ
 ជាលក្រោយសម័យសង្គ្រាមនេះទៅ នឹងអាចធ្វើឲ្យចំណងផ្លូវ
 ចិត្តនឹងផ្លូវនេះយោងយោងនៃជនជាតិយើងទាំងនោះ រីករែកមានលក្ខ-
 ណៈមាំមាំទាំងឡើងជាកុំខាន ។ ឯចំពោះចញ្ចាជនជាតិចិន
 ក្នុងប្រទេសយើង មានលក្ខណៈផ្សេង ដោយសារស្ថានភាព
 តូចសាស្ត្រនេះយោងយោងនៃប្រទេសយើង (La situation géo-
 politique) និងដោយសារជនជាតិចិនទាំងនោះ យូរឮឆាប់
 អាចជ្រួតជ្រាបរលាយចូលនឹងសង្គមជាតិយើងបង្កិចបង្កិន ។ ។
 យោងយោងចេះហើយបានជាយើង អាចអះអាងដោយគ្មានវែក
 ជាមហាគ្រោះថ្នាក់ ដល់អាយុជីវិតប្រជាជាតិខ្មែរយើង ក្នុង

អនាគតខាងមុខ គឺការលូតលាស់ដុះដាលជាសាធិឡើងវិញ ។
 ប្រជាជាតិវៀតណាមនេះឯង (la renaissance nationale
 vietnamienne) ហើយដាច់ដាច់, ក្នុងចក្ខុវិស័យកាល ក៏ដូចក្នុង
 អនាគតកាលជិតៗនេះ, សន្ថវិសេសដ៏កិត្តិយស និងការយោសា
 ផ្សព្វផ្សាយនៃមរោធិមរិដ្ឋាបដ៏វត្តនេះវិញ ។

x
 x x

តើយើងគ្រូធ្វើដូចម្តេច ?

ការដែលយើងលើកយកគ្រោះថ្នាក់ដ៏ធំធេងនេះមកពិចារណា កម្សាន្តលំប៉កដល់សម្បជញ្ញៈ ខែយើងរាល់គ្នាយ៉ាង ដូច្នោះ ឱមែនបានសេចក្តីថា យើងចាត់ប្រជាកស្រែយៀកណាម ជា សាម្រាស់ដូនតា អស់មួយជីវិតជាតិយើងឡើយ (Enemi héréditaire) ។ ឯយើងវិញក៏ដូច្នោះដែរ យើងមិន ប្រជាកស្រែយូរដល់ដល់នេះចាត់យើងទុកជាសក្រុន អស់មួយជីវិតដូចគ្នាដែរ ។ អតីតកាលអតីតកាលយើង មិនប្រជាកស្រែអតីតកាល ជាមួយនឹងមច្ចុប្បន្ន កាលឬអនាគតកាលសោះឡើយ ។ ក្នុងអំឡុងយើង ក៏ដូចជាក្នុងអំឡុងផងដែរ មានការរួមនាពាក្យលោកដែរ យើងដៅទៅរកការសាង អនាគតមួយដែលក្តីស្វាង

ដែលល្អប្រពៃ ដោយពិនិត្យក្រៅលើការយោគយល់គ្នាទៅ វិញទៅមករាល់ជំនាន់ជំនាន់ ។ ការទាំងនេះនឹងត្រូវសម្រេច ទៀងដោយយោងទៅតាមមេរៀនប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលយើង មិនចង់ឱ្យប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ វិលមយក្រោយ សោះឡើយ ។ យើងហាក់ដូចជាបានទទួលការកត់ត្រា ច្រើនណាស់ អំពីសំណាក់អ្នកនយោបាយ ប្រទេសយួន សម័យនេះ ដោយគេបានសន្យាថានឹងបំផ្លាញ « អ្នកទ្រុក » ដល់ប្រទេសយើងទៀត^(១) គេនឹងគោរពទទួលស្គាល់អធិប តេយ្យភាពនិងបូរណភាពទឹកដីយើង ។ យើងក៏យល់ដែរ ខ្លះសម្លាត់ចិត្តនៃអ្នកជិតខាងយើងនេះ ។ តែគួរឱ្យយើង យល់ថានេះជា មច្ចុប្បន្នកាល ចុះដល់ អនាគត កាលយូរទៅ ? តើយុវជនប្រជាកស្រែយួននេះ នៅតែ រក្សាខ្លួនសេចក្តីគោរពនឹងការទទួលស្គាល់នេះ គេទៅទៀត ? តើយុវជនប្រជាកស្រែយួននេះ នៅតែរក្សាខ្លួនសេចក្តីគោរព

១ - ក្នុងបទនេះសរសេរមុនថ្ងៃ១៨មីនា១៩៧០

នឹងការទទួលស្គាល់នេះក៏ទៅទៀតឬ? សម័យមួយខុសសម័យ
មួយទៀត ហើយការដោះស្រាយបញ្ហាគំនររបស់ទៅលើការវិ
វត្តន៍នេះវិជ្ជា គឺប្តីខ្លួនជាការពិតណាស់ ឱកាសណាជាអ្នក
ពិតជាជាតិយូរទំនាំដំណ្រាយ នេះមានសង្គ្រាមចិត្ត
ល្អមួយ(ម្តងម្កាត់) ចំពោះយើង ក៏អ្នកទាំងនេះ
ពុំអាចកប់ដំណាច់យ៉ាង មិនឱ្យគ្រោះថ្នាក់នេះ
មានចំពោះមាតុប្រទេសយើងទាំងឡាយ គ្រោះ
នេះជាច្បាប់ធម្មជាតិ ជាលទ្ធផលនៃការវិវត្តន៍
អាច្រូមមិត្ត (ដែលមានន័យមិនដូចគ្នា (C'eserait
l'aboutissement logique d'un long processus d'évolution
de deux civilisations voisines de valeur inégale).

ហេតុដូច្នេះ ប្រសិនបើគ្រោះថ្នាក់នេះមានកាលជាក់ស្តែង
ហើយដែលអាចក្លាយទៅជា ការគំរាមកំហែង ដ៏កាចសាហាវ
នៃការវិនាសជាតិយើង យើងត្រូវតែយកបញ្ហានេះ មកចងចាំ
ខ្លួនចាប់ក្នុងស្មារតីនិងក្នុងសម្បជញ្ញៈនៃប្រជាជាតិយើង ។ ការ
ទៅសេរីសេសវិសាលឯណាពុំអាចធ្វើឱ្យគោលបំណងមនុស្ស

សម្រេចជោគជ័យបានឡើយ ចើមនុស្សដែលកាន់អាវុធ នៈ
ខ្លះ លម្អជញ្ញៈ គ្រប់គ្រាន់ ចំពោះគ្រោះថ្នាក់ដែលអាចប្រល័យ
ជីវិតខ្លួននិងចំពោះ កាតព្វកិច្ច ជាសាវត្ថុរបស់ខ្លួនឯង យ៉ាងនេះ ។
ដូច្នេះហើយ ចំពោះប្រជាជាតិយើង អាចដែលសក្តិសិទ្ធិ ចំពោះ
កាចជួយយើងឱ្យផុតពីមហន្តរាយបានគឺ សម្បជញ្ញៈជាតិនេះ
ឯងហើយ (la conscience nationale) ។ មានសម្បជញ្ញៈ
ជាតិ គឺស្គាល់តម្លៃនៃសេសវិសាលនៃជាតិខាងផ្លូវច្បាប់ប្រឹក្សា
ជាតិផ្លូវសង្គម (les valeurs socio-culturelles) ។ ប៉ុន្តែ
ទៀតមានសម្បជញ្ញៈជាតិគឺ មិនគ្រាន់តែតម្រឹកនូវការស្នេហា
ជាតិ (le patriotisme) ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងតម្រឹកនូវលទ្ធិ
ជាតិចិយម (le nationalisme) នេះទៀត ។

លទ្ធិជាតិចិយមខាងផ្លូវនយោបាយ និងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចជា
ផ្តុំនៃការគន្លឹះជីវិតនៃប្រជាជាតិយើង (le nationalisme
politique et économique constitue l'unique arme de notre
suivie en tant que nation dans cette partie du monde)
លទ្ធិ ជាតិចិយមជាទ្រឹស្តី នយោបាយ មិនមែនគ្រាន់តែ

នៃសេចក្តីថា ការស្នេហាជាតិ ដែលគ្រាន់តែជាមនោសញ្ចេតនា
 តាមរយៈ ក្នុងចំណោមមនោសញ្ចេតនាទាំងឡាយ នៃមនុស្ស
 ម្នាក់ៗទៀត ។ លទ្ធិជាតិខ្មែរ ជាលទ្ធិដែលដៅទៅលើការ
 លើកកម្ពស់ខ្ពស់នៃលក្ខណៈជាតិ នៃមនោសញ្ចេតនាជាតិ និងអ្វីៗទាំង
 ឡាយដែលទាក់ទងចំពោះប្រជាជាតិ ។ ទាំងអស់នេះគឺធ្វើឲ្យ
 សម្រេចបាន ទុក្ខគតិដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ជាតិដូចជាការ លូតលាស់
 សារពិភពលោកនៃកម្ពុជារបស់ជាតិ ទាំងផ្លូវយោធាដូចជាទាំង
 ផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចយោធាដូចជាផ្លូវផ្សេងៗ ។

ក្នុងទុក្ខគតិខ្មែរហើយដែលកាតព្វកិច្ចរបស់យើង
 គឺការពង្រឹងនៃលក្ខណៈជាតិយើង (Renforcer notre nation-
 alisme) ធ្វើឲ្យលទ្ធិនេះមានគ្រឹះមាំមួន (Fondements solides)
 តាមរយៈទៅជាមនោសញ្ចេតនាជាតិប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពជាក់
 ស្រួល ។ គឺថ្វីបើយោងទៅលើគឺធ្វើឲ្យពាក្យ « ជាតិខ្មែរ »
 មាន ជ័យលាភយល់ ។ ម៉្យាងទៀតលទ្ធិនេះគឺជាលក្ខណៈ
 ល្បីល្បាញទៅមុខបំផុតគឺការស្រ្តីយទៅលើការលូតលាស់ លទ្ធិប្រ

ជាតិប្រជាធិបតេយ្យ (la démocratie) ដែលអនុញ្ញាតឲ្យប្រជាពលរដ្ឋ
 អាចចូលរួមជាតិគ្រប់គ្រងកិច្ចការរដ្ឋ (la participation
 réelle et profonde du peuple dans les affaires de l'Etat)
 ហើយការស្រ្តីយទៅលើការដុះដាលនៃយុត្តិធម៌សង្គម (la jus-
 tice sociale) ជាក់ស្តែង ។ បើកត្តាសារពិភពលោកទាំងពីរគ្នា
 ពាក្យជាតិខ្មែរ ឬស្រឡាញ់ជាតិគ្រាន់តែជាស្តាប់កែប្រែ កែ
 ប្តូរឈ្មោះ គុំអាចយកជាដុំកំភួនអ្វីបានទៀត ។

កត្តា « មនុស្ស » (le facteur humain) ជា កត្តា ធំ
 បំផុតក្នុងកិច្ចការកសាងជាតិ លើសពីសេច-
 ក្តីធំ រើសលែកកំរិតខ្ពង់ខ្ពស់នៃអារ្យធម៌ជាតិ ។

កាលបើកត្តាមនុស្ស មានសភាពថ្លៃថ្លាហើយ ការស្នេហា
 នៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ជាភាពពិត ចុងក្រោយបង្អស់ ។ ធ្វើប្រ-
 ទេសកម្មជាឲ្យក្លាយទៅជាប្រទេសលូតលាស់ មានកម្លាំង
 សេដ្ឋកិច្ចគ្រប់គ្រាន់ អាចឈប់មុខទប់ទល់នឹងកម្លាំង ផ្សេងៗទៀត
 នៃសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសជិតខាងយើង នេះហើយដែលជាសេចក្តី

គ្រប់គ្រងគ្រោយវិស័យប្រជាជនយើង ។ គេនិយាយថា សេដ្ឋកិច្ចដឹកនាំនៃយោធាយុទ្ធ (L' économie dirige la politique) ។ ហើយគេនិយាយទៀតថា ចរិយសេដ្ឋកិច្ចយើងខ្សោយ យើងកុំភាចនឹងសម្រេចបាននូវ ឯករាជ្យនយោបាយ បានឡើយ (L' indépendance politique) ។ បានសេចក្តីថា ចរិយសេដ្ឋកិច្ចយើងខ្សោយ « ពាក្យឯករាជ្យនយោបាយ » នេះ គឺគ្រាន់តែពាក្យទេ គ្មានសារសំខាន់អ្វីសោះ ។ យើងកុំនិយាយឡើយ ដល់ទៅចរិយសម្រេចឲ្យមាន « ឯករាជ្យសេដ្ឋកិច្ច » (L' indépendance économique) ពេញលេញ គឺគ្រោយនេះគ្រាន់តែពាក្យស្លាតតែប៉ុណ្ណោះ ។ សម័យនេះ ដ៏ទៃអនុសម័យ ដែលរស់នៅតឹងខ្លីក្នុងកំណើត ម្តងបង់បង់ស្រុង (L' autarcie) ចំពាក់ការពាក់ទង គឺថ្នាំសេដ្ឋកិច្ចជាមួយបរទេសទេ . . . ។ មានតែ មហាអំណាចមួយ ឬ ពីរប៉ុណ្ណោះក្នុងលោកនេះទេ ដែលអាច សម្រេចនូវឯករាជ្យសេដ្ឋកិច្ចនេះបាន ដោយគង់ទៅលើភាគ

ទ្រព្យដ៏ឥតគណនា ដែលធម្មជាតិលោក បានប្រទានមកឲ្យ ប្រទេសទាំងនេះ ។ ចុះចំពោះប្រទេសយើង ដែលគ្មានធន ធានាធម្មជាតិអ្វីប៉ុន្មានក្រៅអំពី ដីល្បួងទន្លេមេគង្គ ប្រ ទេសទៅដោយ ដីជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ដ៏បរិបូណ៌ ឥតគណនា ខ្ពង់ កំដៅព្រះអាទិត្យ ភ្លៀស មានតែ ធនធាន ធំធេង ៣ ប៉ុណ្ណោះសោះ (ដី ទឹក កំដៅ) ។ ហេតុ យ៉ាងនេះហើយបានជា មូលដ្ឋាននៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិយើង គឺ កសិកម្មនេះបង់ ។

យើងមានធនធាន ៣ ហើយ ខ្វះតែមួយទៀតប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីសម្រេចនូវការលូតលាស់បានគឺការអប់រំកសិករយើងទៅ តាមបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រទំនើប (la formation technique des agriculteurs) ប្រសិនបើកសិកម្មយើងលូតលាស់ ពេញទំហឹងហើយ ប្រទេសនឹងអាចក្លាយទៅជា « កំពូល » ក្នុងភូមិភាគកសិកម្មអន្តរាយយើងនេះ (le Cambodge serait « roi » de l' Asie du Sud-Est) ។ តើបុគ្គលទាំងនេះ

ឬ ដែលជាមូលដ្ឋាននៃសីលធម៌សីលធម៌ ច្រឡំនូវលទ្ធិជាតិ
 យម សេដ្ឋកិច្ចរបស់រដ្ឋខ្មែរយើង ? យើងមានគ្រប់គ្រាន់
 ហើយ មូលដ្ឋានទាំងនេះយើងនោះខ្លះតែឆន្ទៈ ច្រៀមបាន និង
 ផែនការ ឬការប្តេជ្ញាចិត្តទាំងស្រុង តែប៉ុណ្ណោះទៀតទៅដែល
 សេដ្ឋកិច្ចសីលធម៌ យើងនឹងត្រូវចាប់ផ្តើមទៅមុខ ។ ១០ ឬ ២០
 ឆ្នាំទៀត នយោបាយនេះ ប្រាកដជាឱ្យផលជាក់ស្តែងជាតិ
 ប្រាកដ ។

ប៉ុន្តែទៀត ព្រះនាមទៀតចណ្តាជនយើង កើតដល់ទៅ
 ទស្សនាទាក់ ប្រទេសយើងនឹងក្លាយទៅជាប្រទេសធុរសម្បូរ
 សម្បូរយម្ម ជាមហាប្រទេសមួយក្នុងក្រុមភាគអាស៊ី ថែម
 ទាំងក្បួនមិនលែងឡើយ ។

ពេលនោះហើយ ដែលប្រជាជាតិយើងឈប់មានគ្រឿង
 រោងជម្ងឺជាងគេ (Complexe d'infériorité) មានមុខ
 មាត់ជាប្រទេសមួយ ដែលមានជ័យជំនះទៅលើភាពទ្រុក
 ទ្រោម បានរើប្រទេសចេញពីនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ក្រោយ

សម័យមហានគរ (Ce sera la libération définitive de notre
 peuple de tant de siècles de décadence et d'écrasement
 physique et moral) ។

ធ្វើយ៉ាងនេះ គឺប្រាកដជាយើងប្រគល់ទៅឱ្យប្រជាជាតិ
 យើងវិញនូវសេចក្តីក្លាហាន ជាមរណៈ និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដែល
 ធ្លាក់ចង្អុលសំយោលពេលយើងសតវត្សរ៍ចមកហើយ ។

X
 X X

សេចក្តីបញ្ជាក់

នៅក្នុងពិភពមួយដែលកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ច ប្រែក្លាយទៅជា
 កម្លាំងលើសលប់ក្នុងការទ្រទ្រង់នូវការគង់វង្សជីវិត (la survie)
 ជាតិ, ហើយម្យ៉ាងទៀតនៅក្នុងកម្មភាពនេះ ដែលសភាព
 រំពឹងរំពើនេះស្ថេរភាពជាអចិន្ត្រៃយ៍ ធ្វើឱ្យយើងពិបាកប្រមើល
 នូវអនាគតកាល ប្រទេសកម្ពុជាស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពកម្ម
 សាស្ត្រនិងនិយាយបាយមួយ ដែលមានលក្ខណៈសុភស្តាព្យ
 កេរ្តិ៍ប្រដូចមិនបាទឡើយ ។ ស្ថានភាពនេះ ពិតជាគ្រោះ
 ថ្នាក់មួយ ដែលរកមកវិហារប្រទេសយើងកាលដំបូង នៃការ
 វិវត្តន៍នៃប្រទេស ។ ដើម្បីនឹងការពារមាតុប្រទេសប្រឆាំង
 នឹងគ្រោះថ្នាក់នេះ យើងត្រូវតែប្រមូល នូវកម្លាំងចិត្តកម្លាំង
 កាយ ដើម្បីស្ថាបនាប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយទៅជា ប្រទេស

ទេសមួយល្អកលាស់ មានកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់គ្រាន់ កាច
 ចប់ទល់នឹងការផ្សព្វផ្សាយ នៃកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសជិត
 ខាង ដែលសុទ្ធសឹងតែជាប្រទេសធំ ។ មានកម្លាំងសេដ្ឋកិច្ច
 និង និយាយបាយឱ្យយើងមានការត្រៀមបារម្ភ ។

ការគង់វង្សជីវិត នៃប្រជាជាតិយើង ក្នុងស្ថានភាពដ៏លំ
 បាកនេះព្រមទាំងស្រុកទៅលើមូលដ្ឋានដែលមានលក្ខណៈ
 ប្រាកដនិយម ហើយមាំមាំវិនិច្ឆ័យទៀតផង ។ ឯមូលដ្ឋាន
 នោះ យើងត្រូវតែប្រមូលទៀតចុះ គឺគ្មានអ្វីក្រៅពីធនធានកសិ-
 កម្ម ឡើយ ។ កសិកម្មយើងល្អកលាស់ បាទសេចក្តីថា
 សេដ្ឋកិច្ចជាតិយើងល្អកលាស់ បាទសេចក្តីទៀតថា យើង
 មានអវុធគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំង នឹង ការសង្កត់
 សង្កិនខាងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចអំពីសំណាក់ នៃចក្រភពគ្រូនិយម និង អា
 ណានិគមសម័យថ្មី និងអំពីសំណាក់នៃអ្នកជិតខាងយើង ។

យើងសូមជម្រាបជូនពាក្យចណ្ឌិតទេ, (Nehru) ដើម្បី
 បញ្ចប់អត្ថបទនេះ ៖

ដំណើរនោះ
នៅទិសខាងលិច ^(១)

ក្នុងលទ្ធផលក្រោយបង្កស្ថានភាពសុខសាន្ត (Etude Cambod-
 etienne) ដែលបានបញ្ចប់ឡើងដោយ ក្រសួងវេយសាសាគារ
 ជាតិ, លោកស្ថាបនា វិមជ្ឈីរ (Charles Meyer) ក្នុងទំព័រ
 វិទ្យាល័យជាបុរសសរសេរក្នុងក្របខ័ណ្ឌ នៃការចាក់ទង ខ្មែរ
 ជៀកលាម ជាភាសាដូចតទៅនេះ : « វត្តមាននៃជនជាតិ
 ខ្មែរ នៅលើទឹកដីខ្មែរជាគ្រោះថ្នាក់ខាងផ្លូវនយោបាយហើយ

(១) ក្របខ័ណ្ឌនេះបានចុះផ្សាយក្នុងសារព័ត៌មាន « នគរ » ពីថ្ងៃ ២០ ទៅ ២៤
 ខែ ១៩៦៥ - កិច្ចសម្របសម្រួលកើតឡើងក្នុងច្រវេលាយើង ។

ផលវិបាកនៃហេតុការណ៍នេះបានលេចជា ឲ្យឃើញរួមមក
ហើយនៅតាមតំបន់ខ្លះៗ ។ គេបានសង្កេតឃើញថាពួក
អ្នកធ្វើការយោសាឃ្នានមានសកម្មភាពយ៉ាងសំខាន់ នៅតាម
កម្រិតជនបទខ្មែរខាង ហើយថែមទាំងបាន ណែនាំនិងដឹកនាំ
ដល់ពួកជនបោះបង់ដែលប្រកាន់មរោធិកម្មវិជ្ជា ថែបយួននេះទៀត
ផង . . . » ។ តួយមកទៀត អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រដែលនេះ បាន
សរសេរទៀតថា : «លក្ខណៈដ៏ធំធូងរបួងរួស ខ្មែរចក្ខុ
ខ្មែរ-យួន គឺការមកតាំងនៅដោយស្រៀមស្ងាត់ នៃជនជាតិ
យួននៅលើទឹកដីនៃកម្ពុជា (L'implantation pacifique des
émigrés Vietnamiens en territoire Khmer) »

«គ្រួសាររាប់រយគ្រួសារ ដោយសារការទម្លាក់គ្រាប់បែកនៃ
យន្តហោះអាមេរិកាំង បង្ខំឲ្យគេចាកចោលលំនៅកំណើត
របស់ខ្លួន, បានមកស្នាក់អាស្រ័យនៅប្រទេសកម្ពុជា ។ មួយ
ភាគច្រើនអ្នកទាំងឡាយនេះ បានទិញទំនាក់ទំនង នៅក្រោយ
ការបញ្ចប់សង្គ្រាមទៀត ហើយការដែលគួរប្រហាក់ប្រហែល

មួយទៀត គឺថានឹងមានជនជាតិយួនខ្លះ ដែលធ្លាប់បានត្រូវរុក
រានមួយនិង អាមេរិកាំង និង ភាគីផ្សេងទៀតនៃក្រុងក្រចេះ កាល
សង្គ្រាមចប់ហើយ និងត្រូវបានត្រៀមដើមកម្រិត ទៅលើផែនដី
ខ្មែរទៀត ហើយការទាំងនេះនឹងប្រាកដជាចង្អុល
ឲ្យមានការសេចក្តីព្រួយបារម្ភមួយយ៉ាងធំធេង ក្នុងបណ្តាប្រជា
ពលរដ្ឋខ្មែរនៅតាមតំបន់ជនបទ » ។

សេចក្តីតែប៉ុណ្ណោះ យើងអាចយល់បានស្រេចទៅហើយ
ថាគេប្រោះថ្នាក់ភាសា និងទៅអនាគតរដ្ឋខ្មែរយើងគឺក្រុងណា ?
តើយើងធ្លាប់បានយកបញ្ហានៃដំណើរឆ្ពោះមកទិសខាងលិចនៃ
ជនជាតិយួននេះមកចោទរួមមកហើយ ចលនាមកទិសខាង
លិចនេះ មិនត្រឹមតែមានលក្ខណៈនយោបាយ និងមរោ
ធិកម្មទេ គឺថែមទាំងជាលទ្ធផលយ៉ាងជាក់ស្តែង នៃការវិវដ្ត
នៃប្រវត្តិសាស្ត្រនៃផែនដីភីតធីតដណ្តប់ទុកាំងសេស ។ មុន
នឹងដឹងថាជនជាតិយួនទាំងនេះ បានធ្វើដំណើរមកទិសខាងត្បូង
នៃប្រទេសកម្ពុជារួម (Les Cordillères annamitiques)

ហើយក្នុងអំណាចនេះ ដែលមានកាយច្រើនសតវត្ស បាន
 លេចបាត់ទៅហើយ នគរចម្បងព្រមទាំងដែនដីកម្ពុជាគ្រោម
 ទៀតផង នៅដើមសតវត្សទី១៧ (ក្នុងរវាងឆ្នាំ១៨៤០) ។
 ហេតុយ៉ាងនេះហើយ បានជាជ្រោយជំរាល (Camau) ជា
 ដីទាំងស្រុងបំផុតនៃសណ្ឋិត ត្រូវដល់ជាតិយូនមកកាត់ទីតាំង
 នៅ ។

ដូច្នេះបើថ្ងៃមុខ មានការកាត់ទីតាំងទៀត គឺដំណើរ
 ឆ្ពោះទៅទិសខាងលិច ហើយមកចំនីច្រទេសកម្ពុជាយើង
 តែម្តង ។ ឥឡូវគ្រឹះការណ៍នេះ ដោយសារមានសង្គ្រាម
 នៅជៀកណាម តាំងពីឆ្នាំ១៩៤៥ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន
 កាលនេះ ជាកត្តាយ៉ាងធំ , បានមានរួចមកហើយ ហើយ
 ប្រាកដជានឹងមានកាន់តែធំឡើងៗទៅថ្ងៃមុខទៀត បើធានា
 ការដែលនឹងចាត់តាំងមានប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ទេនោះ ។

លក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរមួយទៀតនៃបញ្ហាសុភមង្គលនេះ គឺការ

ដែលបណ្តាជនយួននេះ មានការចង្អិនចំនួនមួយយ៉ាងលឿន
 គួរឲ្យច្រទេសជិតខាង មានការត្រួយបារម្ភណ៍ជាចាំបាច់ ។
 បើប្រសិនបើយើងយកស្ថិតិ ដែលគេបានធ្វើឡើង ដោយវិធី
 វិទ្យាសាស្ត្រមកពិនិត្យការណ៍នេះ រីកតែឲ្យឃើញជាក់ស្តែង
 ណាស់ទៅទៀត ៖ ភាគរយនៃកំណើនចំនួន ប្រជា
 ជនខ្មែរយើង មានត្រឹម៥,៥ ទៅ៥,៦ ភាគរយតែប៉ុណ្ណោះ
 (le taux d'accroissement démographique), ឯចំណែក
 យួន បើតាមអ្នកជំនាញការភាគរយនេះឡើងដល់ ទៅ៣
 ភាគរយលើសយើងទៅទៀត ។ ម៉្យាងទៀតផលគ្រោយ
 សង្គ្រាមនេះចប់ ភាគរយនៃការចង្អិននេះ ប្រហាក់ប្រហែល
 គង់ឡើងហួសពី៣ភាគរយនេះទៅទៀត ។ ហេតុការណ៍
 នេះ អាចមានផលវិបាកជាធ្ងន់ធ្ងរចំពោះគេ មកលើប្រទេស
 ជិតខាងប្រទេសជិតខាង : ម៉្យាងទៀតក្នុងប្រទេសយួន ការ
 ដឹកជញ្ជូននៃបណ្តាជននេះ អាចចោទឲ្យមាន ជាបញ្ហាដីធ្លី
 (problèmes agraires) ដែលត្រូវឲ្យមានទំហំគ្រប់គ្រាន់ដើម្បី

ឯចចិត្តមនុស្សកាន់តែច្រើនឡើងៗ ។ គ្រាន់តែសព្វថ្ងៃនេះ
 ចំនួនប្រជាជន ទាំងជើងនិងខាងត្បូងបញ្ចូលគ្នា ជាង៤០
 លាននាក់ទៅហើយ ហើយបញ្ហាដីធ្លីមានចោទខ្លះៗ
 រួមកហើយ, ចុះដល់៤០ធុញ័រទៀត ប្រជាជននេះត្រូវ
 គុណនឹងពីរ ពី៧០ទៅ៨០លាននាក់! តើបញ្ហានេះនឹង
 មានទំហំដល់ណាទៅ? លើកលែងតែអនាគតសេដ្ឋកិច្ច
 យួនក្លាយទៅជាសេដ្ឋកិច្ចសុទ្ធស្រុងហិរញ្ញវត្ថុ យ៉ាងណាក៏សំខាន់
 ណាស់ទើបអាចដោះស្រាយបញ្ហានេះបាន, បើមិនយ៉ាងនេះ
 ទេ ជនជាតិយួនទាំងនេះនឹងត្រូវបាក់ចេញពីប្រទេសខ្លួនមក
 នៅលើដីទំនាបយួនដែលនៅទំនេរ ហើយដីដែលនៅទំនេរទាំង
 នោះ គឺដីដីខ្មែរយើងតែម្ដង ។ ឯចំណែកដីដីប្រទេសលាវជា
 ដីធ្លី ហើយបើតាមប្រវត្តិសាស្ត្រទៀត ជនជាតិខ្មែរកណាម
 បេរ ជាមនុស្សដែលចូលចិត្តរស់នៅលើព្រំទំនាប (l'homme
 de la plaine) គឺដីដីសណ្តទន្លេមេគង្គកម្ពុជ (le Delta ou
 la vallée du Mékong) ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចូរយើងកុំភ្លេច

ជាដីដល់ឆ្នាំ២០០០ ប្រជាជនខ្មែរយើងកើនដល់ទៅ១៥លាននាក់
 នេះបើតាមការស្នូនតាមកម្មវិធីវិទ្យាសាស្ត្រ, ឯប្រទេស
 ខ្មែរកណាម នឹងកើនដល់ពី៧០ទៅ៨០លាននាក់ទៅហើយ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀតបើការស្រាវជ្រាវបញ្ជាក់ប្រជាជននេះកុំបានស្រួលទេ នោះ
 យើង បានប្តូរទៅក្រុងភីនិងមានការបង្កើតក្នុងវិស័យ បញ្ហាខ្មែរ
 យួនដែលមានគំនិតជាតិខ្មែរមហន្តរាយ (l'ultra-nationalisme
 vietnamien) ខ្ញុំជ្រើសរើសគ្រឹះកិច្ចដើម្បីប្រ
 តិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចថ្មី (une nouvelle théorie de l'Espace
 Vital) ។ ហើយបើជ្រើសរើសនេះកើតឡើងមែននោះ, ផល
 វិបាកនឹងមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរក្រៃលែងមកលើអនាគតប្រទេស
 កម្ពុជាយើង ។
 ម្យ៉ាងវិញទៀត ឯក្នុងប្រទេសយើងជនជាតិយួន ដែល
 ស្រុកខ្មែរយើងក៏កើតឡើងមិនដាច់ដែរ ។
 សព្វថ្ងៃនេះ អាណាគតជាតិយួនទាំងនោះ មានចំនួនពី ៤៥០.០០០

ទោ៥០០.០០០ នាក់ទោហើយ^(១)គឺជិតទៅ ៧ ភាគរយ នៃបណ្តា
 ជនខ្មែរយើងទាំងមូល ។ ហើយភាគរយនៃការកើនចំនួនប្រជា
 ជនយួននៅក្នុងស្រុកយើងទៀត ក៏លើសភាគរយ នៃកំណើន
 ប្រជាជនយើងដែរ ដូច្នេះហើយ ការកើននេះ ត្រូវតែ
 លឿនទៅមុខជាងកម្ពុជា ដោយបូកបញ្ចូលជាមួយផលនៃការលេចលូត
 ចូលមកនៅ លើដីខ្មែរយើង ដោយឥតច្បាប់ទម្លាប់នោះទៀត
 យើងបានសន្មតឃើញជាទូទៅថា ជនជាតិយួន ដែលនៅ
 ស្រុកខ្មែរយើង ភាគច្រើនជាអ្នកក្រីក្រ ហើយភាគត្រីក្រ
 នេះ អាចបង្កើតឡើង ឲ្យចញ្ចាញនិងផ្លូវសន្តិមយ៉ាង ច្រើន
 មានចោរកម្មយាតកម្ម ភាពឥតការធ្វើ ល្បែងស៊ីសន៍ ការ
 លក់សម្ភារៈទូទៅដើម្បីរស់ ។ល។ ហើយដោយហេតុថាខ្មែរ
 និងយួនរស់នៅជិត ។ គ្នា ដូចគ្នាលមានការទាក់ទងគ្នាទៅ
 វិញទៅមកផងក៏មាន ផលវិបាកនេះ និង ត្រូវធ្លាក់មកលើ
 សន្តិមខ្មែរយើង ឥតច្រើនប្រកែកបានឡើយ ។ នេះជាចញ្ចា

(១) ប្រទេស មីនា ១៩៧០ ។

គន្លងសន្តិមខ្មែរ (un problème sociologique) គឺប្រកែ
 យើងចាប់ការម្នាក់ដើម្បីឲ្យសន្តិមខ្មែររក្សាទុកភាពស្អាតស្អំភាព
 ទាំងស្រុង ។

ព្រឹត្តិការណ៍មួយទៀត ដែលយើងគួរចាប់ការម្នាក់ ជា
 តំរូវការ ការបង្កើនចំនួនកាន់តែច្រើន នៃភាពរឹងមាំនៃបរទេស
 យួន លើផែនដីយើង ហើយបើយើងបូកបញ្ចូលទាំងភាពរឹង
 មាំនៃបរទេសចិន មកទៀតផង និង ភាពមានផលវិបាក មួយ
 ទៀតច្រើនប្រកែកលើ ក្នុងវេយ្យាករណ៍ ។ គ្រាន់តែសព្វ
 ថ្ងៃនេះ ជនបរទេសទាំងឡាយនេះ មានចំនួនជិត ៥ ពាន់មួយ
 លាននាក់ទោហើយ ក្នុងចំនួនបណ្តាជនយើងទាំងអស់ ជាង ៧ លាន
 នាក់ ។ បើយើងនិយាយឲ្យបានច្បាស់ទៅ ទៀត គឺក្នុងខ្មែរ
 ទាំងអស់ ៧ នាក់ មានបរទេសចិន-យួន ១ នាក់ ។ ហេតុ
 ការណ៍នេះ អាច និង ចង្អុលទៅឲ្យមានឡើងជា បញ្ហាសាសន៍
 (un problème racial) ហើយដែល និង មានលក្ខណៈជា
 ចញ្ចាញសន្តិមខ្មែរផង ។ នៅប្រទេសឥណ្ឌូច្នី ។ នេះ

មានផ្ទះរឿងសាសន៍នេះ បណ្តាលឲ្យមានការរីករះ ខួបខាត
 ខ្លះស្មោះភាគខាងផ្លូវនោះយោបាយ ហើយសព្វថ្ងៃនេះក្តី ចញ្ចា
 នេះក៏មិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់ទៅហើយដែរ ។ កាលណាជនចរ
 ទេសជាតិយួន នៅស្រុកយើងសព្វថ្ងៃនេះ ត្រូវមិនទៅស្រៀម
 ស្ងាត់ប៉ុន្មានឡើយ គេមានអង្គការសម្ងាត់គ្រប់ចែបយ៉ាង ខាង
 ផ្លូវសាសនា ក៏ដូចជាខាងផ្លូវនយោបាយ ។ រឿងអស់នេះ
 នរណាក៏ដឹងគ្រប់ ។ គ្នាហើយដែរ ។

សព្វថ្ងៃនេះ គេឃើញពួកគេ នៅហាក់ដូចជាស្រៀម
 ស្ងាត់ ពីព្រោះពេលនេះ យួនកំពុង ផ្តាច់ធ្វើសង្គ្រាម នៅប្រទេស
 វៀតណាម ហើយជា ប្រយោជន៍របស់គេពិណាល់ ដែលតម្រូវ
 ឲ្យគេមានការទាក់ទងយ៉ាងប្រពៃ ជាមួយភាគីខ្មែរយើង ។
 ចុះដល់គេចប់សង្គ្រាមទៅ ប្រទេសគេច្រើននឹងវិញ្ញាប្តទេ ។
 បើមិនច្រើនខាងផ្លូវនយោបាយក៏ខាងផ្លូវសេដ្ឋកិច្ច ច្បាស់មិ
 ដែរ ហើយប្រទេសគេ នឹងក្លាយទៅជាមហាអំណាចអាស៊ី
 មួយ ដែលពិភពលោក បានទាយរួចមកហើយនោះ ដ៏

ជាតិវៀតណាមនៅស្រុកខ្មែរ ច្បាស់ជាដឹងមានសម្បជញ្ញៈ
 ចំពោះកម្លាំងរបស់ខ្លួន មិនលែងឡើយ (La prise de cons-
 cience de leur force en tant que minorité ethniquement
 et politiquement dominante) ហើយ ដឹង មានការចាមទារក្តី
 ផ្សេង ។ ខាងផ្លូវសង្គម ច្បាស់នយោបាយមិនលែងឡើយ ។
 នេះជាក្រោះថ្នាក់មួយធំអនេក ពីព្រោះនឹងគាចបណ្តាល
 ឲ្យការល្អក់ ក្នុងការទាក់ទងខ្មែរ - យួន ទៅអនាគតកាល
 មិនចេះចប់ មិនចេះហើយ ។ បានជាយើងហ៊ានអះអាង
 យ៉ាងនេះ មិនមែនជាយើងមានគំនិត ស្អប់ជនជាតិយួន
 ពីដួងគា (une haine héréditaire) នោះមកទេ គឺមកពីការ
 ដែលយើងធ្វើវិភាគ ក្នុងចញ្ចាខ្មែរ- យួននេះតែម្តង ។ នេះជា
 ការវិត្តិយម ដែលមានលក្ខណៈជាការចាំបាច់ ព្រោះប្រវត្តិ
 សាស្ត្រមនុស្សជាតិ បានប្រទះប្រើប្រាស់នេះ ច្រើនណាស់មក
 ហើយ ក្នុងសតវត្សទី ២០ នេះតែម្តង ។

ឯណាការដោះស្រាយ ?

ការដោះស្រាយដែលប្រពៃ មិនមែនការប្រើ « ធម៌ក្តៅ »

នោះទេ គ្រោះថាបើប្រើធម៌ក្តៅ និង បណ្តាលឱ្យមានប្រតិ
កម្មលក្ខណៈ ជា « ធម៌ក្តៅ » ក្នុងមកវិញ មិនចប់មិនហើយ
និងធ្វើឱ្យជ្រោះ រោងខ្មៅ និងយួន កាន់តែបានចំហ័ងឡើង។
អស់មានស្ថេរភាពនយោបាយ ក្នុងស្ថាប័នជាប្រាកដ ។
យើងនិយាយ « ធម៌ក្តៅ » នេះ គឺចង់និយាយដល់ការ
បង្ខំឱ្យសាណីករជនយួនទាំងនេះ លែងត្រឡប់ទៅស្រុកកំណើត
វិញ (le rapatriement forcé) . . . វិធានការនេះ
បណ្តាលឱ្យមានផលវិបាក គាត់ទៅលើសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ៖
យើងនឹងបាត់បង់នូវក្របខណ្ឌ សេដ្ឋកិច្ច និង បរិយាកាស
ប្រើប្រាស់ ដែលទាំងផ្សារក្នុងប្រទេសយើង យ៉ាងសំខាន់ទៀត ។
ដែលវាការចាំបាច់បំពោះអនាគត ការលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ច
និងសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជាយើង ។ ហើយនោះបើការបង្ខំ
ឱ្យលែងទៅស្រុកកំណើតវិញ អាចធ្វើកើត ៣ និងបណ្តាលឱ្យ

មានបញ្ហាដ៏ធំ ដែលនឹងហួសសមត្ថភាពរបស់យើងទៀតផង។
ដូច្នោះវិធានការ ដែលយើងគាច់អនុវត្តទៅបាន ដោយមិន
បង្កើតជាបញ្ហាដ្ឋានទេ គឺការត្រួតត្រាឱ្យបាន ដិតដល់
ដល់សកម្មភាពគ្រប់វិថយដ្ឋាន ទាំងផ្លូវ សាលា ក្តី ទាំង ផ្លូវ
សក្តិ ឬ ឧបាយកល ក្តី ដែលសាណីករជនយួនទាំងអស់
មានក្នុងប្រទេសយើង ដើម្បីអាចឱ្យយើងរំកិលទាំង (neutra-
liser) នូវគ្រប់បំណងគាត់ទាំងឡាយ ដែលនឹងអាចចាប់
ផ្តួចផ្តើមឡើង ។

ហើយសំខាន់ជាងនេះទៅទៀត គឺការចិញ្ចឹមដែលឱ្យ
បានរឹងប៉ឹង គួរឱ្យមានការទុកចិត្ត ឈប់ឱ្យមានការលួចលាក់
ចូលបរទេសមកតាមវិធីសាស្ត្រជួកជួរ ឬ ដោយការស៊ើបអង្កេត
សម្បជញ្ញា ។ យើងគួរយល់ថា បើមានការលួចលាក់ចូល
មកម្តងមួយកាល (Temporaire) នោះមិនមែនជាគ្រោះថ្នាក់
ទាំងក្លាប៉ុន្មានទេ គ្រោះថ្នាក់ដែលធំ គឺការមកតាំងទីលំនៅ
ជាទីច្បាស់ (Implantations permanentes) ដោយមានការ

សន្តិវង្សសវ័យ ពាច់ប្រកបកសិកម្ម ឬ មុខរបរអ្វីផ្សេង ។
 ទៀត ព្រោះជនប្រភេទនេះ ដែលមាន « ឫស » ជាប់នឹង
 ដីយើងហើយ នឹងមានកូនចៅ មិត្តភក្តិមិនងាយវិលត្រឡប់
 ទៅវិញឯង ។ ឡើយ ។ ហើយបើយ៉ាងនេះទៅ ទល់ផែន
 យើង នឹងត្រូវចរទេសយួនមកតាំងនៅកកកុញ រួចហើយ ក៏
 ចណ្តាលឱ្យមានផ្ទះ រករឿងហេតុជាមួយ និងបងប្អូនខ្មែរ
 យើង ចង្អុលឱ្យមានការពិបាករស់នៅ ឯខ្មែរយើងជាតិ
 ស្លូតត្រង់ មិនជាអ្នករករឿងហេតុគេ ក៏ត្រូវបោះបង់ចោលទី
 នោះ រត់មកនៅឆ្ងាយ ។ ទៀត ។ល។ នេះប្រាកដជា
 ដំណើរទឹកដី ដោយវិធីស្រ្តីស្លាប់ ដែលយើងគួរចាប់
 ម្នាក់ឱ្យបានជាក់ច្បាស់ ។

ដូចយើងបានធ្វើការវែកញែករួចមកហើយ សេចក្តី
 សន្សំយើងទាំងស្រុង ស្ថិតនៅលើរដ្ឋាភិបាលស្រោចស្រង់
 ជាតិ ដែលនឹងមានសម្បជញ្ញៈច្បាស់លាស់ ចំពោះព្រះថ្នាក់ ដ៏ធំ
 ធេងនេះ ដល់មាតុប្រទេសកម្ពុជារបស់យើង ។ បើបញ្ហាទាំងនេះ

មិនបានទទួលការដោះស្រាយ គួរជាទីកក់ក្តៅទេ អនាគតរបស់យើង
 នឹងមានពពកខ្មៅងងឹតមកបាំងមិនខានឡើយ ក្នុងក្របខណ្ឌនៃការវិវត្ត
 នយោបាយទូទៅ ក្នុងភូមិភាគឥណ្ឌូចិន ដ៏រំជើបរំជួលនេះ ។

ស. ម៉ារី

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៣ ធ្នូ ១៩៦៩

ឥណទាន

រូប

ក្នុងឆ្នាំ២០០០...

សករាជ្យ Sacrava news

No 84
1/11/2003
Published by Khm 21

តំនក ប្រជុំស្តីវិសេសវិសេស ជា បណ្តា ជន (la population)
 និងការវិវត្តន៍របស់បណ្តាជននេះមាន យ៉ាងដ៏សំខាន់ មួយនៅ
 ក្នុងជីវភាព ឈោ ថា យេ ជា ទី និង អន្តរជាតិ រវាង ប្រទេស
 តំនក ប្រជុំស្តី ថ្មី ថ្មី ៗ ជា ការ ពិភាក្សា ហើយ វិសេស វិសេស
 ពោល ថា “ មនុស្ស ” ជា មូលដ្ឋាន សារវត្ត ខ្លះ ច្រើន ច្រើន
 គ្រង ទុក យោ ប្រយោ យ ទៅ ជា ភិ ប្រសិទ្ធិ មនុស្ស ទាំង ឡាយ ។
 ហេតុ ដូច ៗ នេះ បាន ជា ចំនួន មនុស្ស ពោល គឺ បណ្តា ជន ក្នុង ប្រទេស
 នីមួយ ៗ ឬ ក្នុង តំបន់ កម្រិត មួយ ៗ , ត្រូវ តែ មាន វត្តិ ពល ជា
 ការ ចាំ បាច់ ទៅ លើ ស្ថាន ភាព ឬ កិច្ច ជីក គាំ ទារ យោ ប្រយោ ក្នុង
 ប្រទេស ឬ ក្នុង កម្រិត វិសេស ប្រមូល ផ្តុំ ប្រទេស ទាំង ៗ នោះ ។ ដូច ៗ
 បើ យោ ល ទៅ តាម ប្រជុំ ស្តី នេះ ចំនួន បណ្តា ជន និង ការ ជីក គាំ
 ទារ យោ ប្រយោ ត្រូវ តែ គ្រប់ គ្រាន់ ត្រូវ តែ ចាំ បាច់ ច្រើន ៗ ។

បណ្តាជនច្រើនហួសមាឌ

La surpopulation

ដោយយោងទៅតាមទ្រឹស្តីទាន់លើនេះ ប្រវត្តិវិទូ និង សន្តិសុខវិទូ (Sociologue) ភាគច្រើនបានពន្យល់អំពីបុព្វហេតុនៃសង្គ្រាមរវាងជាតិ និង ជាតិ (Causes des guerres) និង ចលនាចង្រៃក្នុង (mouvements révolutionnaires) ដែលបានចាប់កំណើតឡើងក្នុងប្រទេសឬក្រុមភាគច្រើនមួយៗ នៃពិភពលោក ដោយពឹងផ្អែកទៅលើស្ថានភាពនិងចលនានៃការវិវត្តន៍នៃបណ្តាជននេះតែម្តង ។ ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់មនុស្សជាតិហាក់ដូចជាបានកត់សំគាល់ទៅលើតួនាទីការណ៍ ជាគ្រឹះរួមចំណែកហើយ ដែលអាចឱ្យយើងយកមកបញ្ជាក់ចកស្រាយពន្យល់ទៅលើទ្រឹស្តីទាន់លើនេះ ក្នុងរវាងឆ្នាំ ១៩៣០, ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់សម័យហ៊ីត្លែរ ទៅទ្វីបអឺរ៉ុប, និងប្រទេសជប៉ុនសម័យយោធានិយមនៅទ្វីបអាស៊ី, បានធ្វើឱ្យយោធាយោធានិយមដំណើរយោ បង្កើតឱ្យមានសង្គ្រាមក្នុងពិភពលោក ព្រម

ទាំងបានជ្រួញជ្រួយខ្លះសេចក្តីគ្រឿងគ្រប់ និងការខ្វះខាតផ្សេងៗនេះ ជាប្រើនឆ្នាំមកលើមនុស្សជាតិ ។

ប្រទេសទាំងពីរនេះ ក្នុងសម័យនោះ សុទ្ធសឹងជាប្រទេសដែលមានបណ្តាជនច្រើនហួសមាឌសមត្ថភាពនៃការដោះស្រាយសមត្ថភាពនៃប្រទេសទាំងពីរ ៖ ឯនេះយោបាយតម្រឹកទឹកដីនិយមនិងសង្គ្រាមឈ្លានពានទៅលើប្រជាជាតិដឹកនាំ ដែលប្រទេសទាំងនេះបានបង្កើតឡើង គឺពិតជាទៅក្នុងគោលបំណងនយោបាយមួយយ៉ាងច្បាស់លាស់ គឺវាយដណ្តើមយកទឹកដីប្រទេសមកធ្វើជាប្រទេសខ្លួន ដើម្បីជាមធ្យោបាយអាចឱ្យប្រទេសខ្លួនមានដែនដីគ្រប់គ្រាន់ (Espace vital) សំរាប់ចិញ្ចឹមបណ្តាជនរបស់ប្រទេសគេ ដែលកាន់តែកើនចំនួនច្រើនឡើងៗដល់ដាច់រឿងរាល់ឆ្នាំ ។ គឺក្នុងគោលបំណងនេះហើយដែលជប៉ុនឡើងប្រទេស ជប៉ុន បានច្បាំងវាយដណ្តើមយកដែនដី កូរ៉េ (Corée) និង ម៉ង់ចូរី (Mandchourie) នាប្រទេសចិនប៉ែកខាងជើង, ព្រមទាំងភ័ក្ត្រវាយហូរដល់កាណា